

Priprema i karakterizacija ekstrakata herbe kantariona korišćenjem maslinovog, suncokretovog i palminog ulja

Ivana Arsić

Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Odsek za farmaciju, Niš, Srbija

SAŽETAK

Cilj rada bio je izrada tečnih uljanih ekstrakata herbe kantariona (odnos droga:ekstrakt=1:5) tradicionalnim postupkom korišćenjem različitih rastvarača za ekstrakciju (maslinovo ulje-MU, suncokretovo ulje-SU i palmino ulje-PU), bez ili sa antioksidansom (0,02% alfa-tokoferol ili 0,01% butilhidroksianizola). Izvršena je njihova karakterizacija (ispitivanje organoleptičkih karakteristika, relativne gustine, indeksa refrakcije, kiselinskog broja i mikrobiološkog kvaliteta) nakon izrade i u periodu od 12 meseci čuvanja (karakterizacija vršena nakon 3, 6 i 12 meseci) na sobnoj temperaturi (22±2°C).

Vrsta ulja korišćenog za ekstrakciju imala je uticaj na organoleptičke i fizičko-hemijske karakteristike izrađenih ekstrakata. Uljani ekstrakti su nakon izrade imali približno jednake vrednosti indeksa refrakcije i relativne gustine kao ekstragensi korišćeni u procesu ekstrakcije. Kiselinski brojevi ekstrakata bili su nešto viši u poređenju sa uljima od kojih su izrađeni, što se može objasniti uticajem sunčevog zračenja kojem su bili izloženi tokom procesa ekstrakcije (povišena temperatura dovodi do hidrolize triglicerida i oslobađanja slobodnih masnih kiselina). Upotreba antioksidanasa u izradi tečnih, uljanih ekstrakata herbe kantariona nije imala uticaja na vrednost kiselinskog broja ekstrakata izrađenih uz korišćenje suncokretovog i palminog ulja, dok se upotrebom tokoferola, odnosno BHA kod maslinovog ulja, kao sredstva za ekstrakciju dobijaju ekstrakti niže vrednosti kiselinskog broja. U periodu od 12 meseci čuvanja na sobnoj temperaturi, samo su uljani ekstrakti izrađeni uz korišćenje antioksidansa (tokoferol ili BHA) pokazali zadovoljavajuću organoleptičku, fizičko-hemijsku i mikrobiološku stabilnost, što ukazuje na neophodnost korišćenja antioksidanasa u izradi tečnih, uljanih ekstrakata herbe kantariona tradicionalnim postupkom izrade.

Ključne reči: herba kantariona, uljani ekstrakti, suncokretovo, maslinovo i palmino ulje